

Najāt kī Rāh

Hazrat Mūsā Misr meñ



najāt kī rāh. hazrat mūsā misr meñ

The Way of Salvation. Moses in Egypt

by Bakhtullah

[*Zinda Kalam* 7]

(Urdu—Roman script)

© 2026 Chashma Media.

published and printed by

GWCS, New Delhi

Bible text is from UGV.

illus. R. Gunther

<https://freebibleimages.org/illustrations/ls-passover/>;

<https://freebibleimages.org/illustrations/rg-moses-snake/>; partially modified by OpenAI

for enquiries or to request more copies:

askandanswer786@gmail.com

Fahrist

Ḳhudā Suntā Hai	1
Najāt kā Intazār Karo	5
Najāt kī Bulāhaṭ Suno	9
Najāt kī Rāh Qabūl Karo	18
Najāt kī Rāh par Chal Paṛo	25
Tauret, Ḳhurūj 1-12	30



Hazrat Ibrāhīm kī aulād kāl kī wajah se Misr meñ ñik gaī thī. Wahāñ rahte hue bahut sāl guzar gae. Utne meñ thore logon se pūrī qaum ban gaī. Lekin jitnā wuh taraqqī kartī gaī utnā hī kāle kāle bādāl chhāne lage. Is se ham pahlā sabaq sīkhte haiñ,

Ḳhudā Suntā Hai

Jab ham āheñ bharte haiñ to Ḳhudā hamārī suntā hai. Likhā hai,

Hote hote ek nayā bādshāh takhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. Us ne apne logon se kahā, “Isrāīliyon ko dekho. Wuh tādād aur tāqat meñ ham se barh gae haiñ. Āo, ham hikmat se kām leñ, warnā wuh mazīd barh jāenge. Aisā na ho ki wuh kisī jang ke mauqe par

dushman kā sāth dekar ham se laṛeñ aur mulk ko chhoṛ jāeñ.”

Kitnī bār hameñ bhī yih tajribā huā hai ki nayā bādshāh kursī par baiṭh gayā hai. Hālāt ekdam kharāb.

► *Bādshāh kis chīz se ḍartā thā?*

Is se ki Isrāīlī, dushman kā sāth dekar ham se laṛeñge. Tab likhā hai,

Chunāñche Misriyon ne Isrāīliyon par nigrān muqarrar kie tāki begār meñ un se kām karwākar unheñ dabāte raheñ. Us waqt unhoñ ne Pitom aur Rāmsīs ke shahr tāmīr kie. In shahron meñ Firaun bādshāh ke baṛe baṛe godām the. Lekin jitnā Isrāīliyon ko dabāyā gayā utnā hī wuh tādād meñ baṛhte aur phailte gae. Ākhirkā Misrī un se dahshat khāne lage, aur wuh baṛī be-rahmī se un se kām karwāte rahe. Isrāīliyon kā guzārā nihāyat mushkil ho gayā. Unheñ gārā taiyār karke īñṭeñ banānā aur kheton meñ muḳhtalif qism ke kām karnā paṛe.

► *Bādshāh ne kyā hal nikālā?*

Us ne begār meñ un se kām karwāyā.



► *Kyā kām?*

Shahroñ kī tāmīr jis meñ īnṭ banānā aur khetoñ meñ kām karnā bhī shāmil thā.

► *Kyā bādshāh kā yih mansūbā kāmyāb niklā?*

Nahīn. Jitnā Isrāīliyoñ ko dabāyā gayā utnā hī wuh baṛhne aur phailne lage.

Tab bādshāh ko ek aur tarkīb sūjhī. Likhā hai,

Isrāīliyoñ kī do dāiyān thīn jin ke nām Sifrā aur Fuā the. Misr ke bādshāh ne un se kahā, “Jab Ibrānī aurateñ tumheñ madad ke lie bulāeñ to ḳhabrdār raho. Agar laṛkā paidā ho to use jān se mār do, agar laṛkī ho to use jītā chhoṛ do.” Lekin dāiyān Allāh kā ḳhauf māntī thīn.



Unhoñ ne Misr ke bādshāh kā hukm na mānā balki laṛkoñ ko bhī jīne diyā.

- *Isrāīliyoñ ko dabāne kā nayā mansūbā kyā thā?*
Bādshāh ne un kī dāiyoñ ko hukm diyā ki tamām laṛkoñ ko janm lete waqt jān se mār do.
- *Kyā yih mansūbā kāmyāb rahā?*
Nahīn. Dāiyoñ ne laṛkoñ ko jīne diyā.
Tab bādshāh ne māyūs hokar apne hamwatanon se kahā,

Jab bhī Ibrāniyoñ ke laṛke paidā hoñ to unheñ Dariyā-e-Nīl meñ phenk denā.
Sirf laṛkiyoñ ko zindā rahne do.

- *Un ko kyā karnā thā?*

Un ko lar̥koñ ko paidā hote waqt dariyā meñ phenknā thā.

Ġharz, bādshāh tīn mansūboñ se Isrāīliyoñ ko dabānā chāhtā thā. Phir bhī wuh bar̥hte rahe. Kyoñ? Kyoñki Ḳhudā un kī suntā thā. Wuh jald hī apnī qaum ko chhurāne wālā thā. Islie dūsra sabaq,

Najāt kā Intazār Karo

Kabhī kabhī najāt ekdam nahīn miltī. Intazār karnā par̥tā hai. Isrāīliyoñ ke sāth aisā hī huā. Najāt kī taiyāriyān chupke se hone lagīn. Likhā hai,

Un dinoñ meñ Lāwī ke ek ādmī ne apne hī qabile kī ek aurat se shādī kī. Aurat hāmīlā huī aur bachchā paidā huā. Mān ne dekhā ki lar̥kā ḳhūbsūrat hai, islie us ne use tīn māt tak chhupāe rakhā. Jab wuh use aur zyādā na chhupā sakī to us ne ābī narsal se ṭokrī banākar us par tār̥kol chaṛhāyā. Phir us ne bachche ko ṭokrī meñ rakhkar ṭokrī ko Dariyā-e-Nīl ke kināre par uge hue sarkanḍoñ meñ rakh diyā. Bachche kī bahn kuchh fāsle par kharī dekhtī rahī ki us kā kyā banegā.

- *Jab bachche ko chhupānā mushkil ho gayā to mān ne kyā kiyā?*



Us ne use ek ṭokrī meñ rakhkar dariyā ke sarkandōñ meñ chhupā diyā. Tab likhā hai,

Us waqt Firaun kī beṭī nahāne ke lie dariyā par āī. Us kī naukarāniyāñ dariyā ke kināre ṭahalne lagīñ. Tab us ne sarkandōñ meñ ṭokrī dekhī aur apnī laundī ko use lāne bhejā. Use kholā to chhoṭā laṛkā dikhāī diyā jo ro rahā thā. Firaun kī beṭī ko us par tars āyā. Us ne kahā, “Yih koī Ibrānī bachchā hai.”

► *Kyā bādshāh kī beṭī ne bachche ko pānī meñ phenk diyā?*

Nahīñ. Use us par tars āyā. Likhā hai,

Ab bachche kī bahn Firaun kī beṭī ke pās gaī aur pūchhā, “Kyā main bachche ko



dūdh pilāne ke lie koī Ibrānī aurat dhūnd
lāūn?”

Firaun kī beṭī ne kahā, “Hān, jāo.”

Laṛkī chalī gaī aur bachche kī sagī mān
ko lekar wāpas āī. Firaun kī beṭī ne mān
se kahā, “Bachche ko le jāo aur use mere
lie dūdh pilāyā karo. Maiñ tumheñ is kā
muāwazā dūngī.” Chunāñche bachche
kī mān ne use dūdh pilāne ke lie le liyā.
Jab bachchā baṛā huā to us kī mān use
Firaun kī beṭī ke pās le gaī, aur wuh us
kā beṭā ban gayā. Firaun kī beṭī ne us
kā nām Mūsā yānī ‘Nikālā Gayā’ rakhkar
kahā, “Maiñ use pānī se nikāl lāī hūñ.”

- *Yon̄ Khudā ne bachche ko ek ajīb tarīqe se
bachāyā. Kaise?*

Bādshāh kī beṭī se. Qaum ke dushman kī beṭī se.

► *Bachche kā nām kyā thā?*

Mūsā yānī ‘Nikālā Gayā.’ Pānī se nikālā gayā. Ḳhudā ne use pānī se nikālkar chhuṛāyā thā. Bād meñ wuh us ke zariye apnī qaum ko Misr se nikālkar chhuṛāegā. Lekin shurū meñ aisā nahīn lag rahā thā. Darbār meñ Mūsā to pakkā Misrī ban gayā. Lekin is ke pīchhe Ḳhudā kā mansūbā thā. Sāl guzarte gae. Phir likhā hai,

Jab Mūsā jawān huā to ek dīn wuh ghar se nikalkar apne logoñ ke pās gayā jo jabrī kām meñ masrūf the. Mūsā ne dekhā ki ek Misrī mere ek Ibrānī bhāī ko mār rahā hai. Mūsā ne chāroñ taraf nazar dauṛāī. Jab mālūm huā ki koī nahīn dekh rahā to us ne Misrī ko jān se mār diyā aur use ret meñ chhupā diyā.

► *Mūsā ne Misrī ko kyon mār dālā?*

Islīe ki wuh ek Isrāīlī ko mār rahā thā.

► *Is se Mūsā ke bāre meñ kyā patā chaltā hai?*

Yīh ki wuh apne āp ko Isrāīlī mahsūs kartā thā. Dūsre, wuh insāf pasand thā. Wuh bardāsht nahīn kar saktā thā ki kisī par is tarah kā zulm

kiyā jāe. Yih ek achchhī k̥hūbī hai jo K̥hudā bād meñ istemāl karegā.

- *Kyā Mūsā ab apne hamwatanon ko chhurāne wālā thā?*

Bilkul nahīn. Wuh farār hokar registān meñ gallābān ban gayā. Pahle use rewaron ko sanbhālne kā kām sīkhnā thā. Bher-bakriyon kī fikr karne se hī use insān kī fikr karne kā sahī tarīqā sīkhnā thā. Lagtā thā ki na Mūsā Isrāīliyon ko bachāegā, na bachne kā koī aur rāstā niklegā. Phir bhī K̥hudā taiyāriyān kar rahā thā. Pahle us ne Mūsā ko bachāyā. Ab wuh registān meñ Mūsā aur najāt kī rāh taiyār karne lagā. Ham bhī najāt kā intazār karnā sīkh jāen. Tīsrā sabaq,

Najāt kī Bulāhaṭ Suno

Ek din K̥hudā ne Mūsā aur apnī qaum ko najāt pāne ke lie bulāyā. Likhā hai,

Ek din Mūsā rewar ko registān kī parli jānib le gayā aur chalte chalte Allāh ke pahar Horib yānī Sīnā tak pahuñch gayā. Wahān Rab kā farishtā āg ke shole meñ us par zāhir huā. Yih sholā ek jhārī meñ bharak rahā thā. Mūsā ne dekhā ki



jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīn ho rahī. Mūsā ne sochā, “Yih to ajīb bāt hai. Kyā wajah hai ki jaltī huī jhārī bhasm nahīn ho rahī? Main zarā wahān jākar yih hairatangez mañzar dekhūn.”

- *Mūsā kyon Horib pahār ke pās gayā? Kyā wuh jāntā thā ki yih muqaddas jagah hai?*

Nahīn. Apne rewar ko charāte hue us ne dekhā ki jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīn ho rahī. Tab likhā hai,

Jab Rab ne dekhā ki Mūsā jhārī ko dekhne ā rahā hai to us ne use jhārī mein se pukārā, “Mūsā, Mūsā!”
Mūsā ne kahā, “Jī, main hāzir hūn.”

Rab ne kahā, “Is se zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. Main tere bāp kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn.” Yih sunkar Mūsā ne apnā muñh ḍhāñk liyā, kyonki wuh Allāh ko dekhne se ḍarā.

- *Ḳhudā ke pukārne par Mūsā ne kyā jawāb diyā?*
Jī, main hāzir hūn. Ḳhudā ham sab ko apne huzūr bulātā hai. Kyā āp hāzir hue haiñ?
- *Phir Ḳhudā ne kyā farmāyā?*
Zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai.
- *Zamīn kyon muqaddas hai?*
Ḳhudā kī qurbat se. Wuhī muqaddas hai.
- *Tab Mūsā ne kyā kiyā?*
Us ne apnā muñh ḍhāñk liyā.
- *Kyon?*
Insān ilāhī āg ke zyādā qarīb ā gayā to bhasm ho gayā. Islie Mūsā ne dūr rahkar apnā muñh ḍhāñk liyā.
- *Phir Ḳhudā ne apnā tāruf karwāyā. Us ne kyā kahā?*



Yih ki main ajnabī nahīn hūn. Main tere bāpdādā
kā Ḳhudā hūn. Main hī Ibrāhīm, Is’hāq aur
Yāqūb par zāhir huā hūn. Tab likhā hai,

Rab ne kahā, “Mainne Misr mein apnī
qaum kī burī hālat dekhī aur ḡhulāmī
mein un kī chīḳheñ sunī haiñ, aur main
un ke dukhoñ ko ḳhūb jāntā hūn. [...]
Chunāñche ab jā. Main tujhe Firaun ke
pās bhejtā hūn, kyonki tujhe merī qaum
Isrāīl ko Misr se nikālkar lānā hai.”

Lekin Mūsā ne Allāh se kahā, “Main
kaun hūn ki Firaun ke pās jākar
Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāūn?”

Allāh ne kahā, “Main to tere sāth hūngā. Aur is kā sabūt ki main tujhe bhej rahā hūn yih hogā ki logoñ ke Misr se nikalne ke bād tum yahān ākar is pahār par merī ibādat karoge.”

- *Khudā ne jawāb mein Mūsā ko ek hukm diyā. Wuh kyā?*

Isrāīl ko Misr se nikālkar lā.

- *Mūsā ne is par kyā kahā?*

Main kaun hūn ki aisā kām karūn. Pahle use apne āp par itnā etamād thā ki us ne ek Misrī ko mār diyā. Ab wuh apnī kamzoriyān khūb jāntā thā.

- *Tab Khudā ne kyā jawāb diyā?*

Main tere sāth hūngā. Matlab hai mainne tujhe islie nahīn chun liyā ki tū zabardast larne wālā hai. Tāqat to merī taraf se milegī, kyonki main hī tere sāth hūn. Phir likhā hai,

Mūsā ne etarāz kiya, “Lekin Isrāīlī na merī bāt kā yaqīn karenge, na merī suneenge. Wuh to kaheenge, ‘Rab tum par zāhir nahīn huā.’”

Jawāb mein Rab ne Mūsā se kahā, “Tūne hāth mein kyā pakaṛā huā hai?”

Mūsā ne kahā, “Lāṭhī.”

Rab ne kahā, “Use zamīn par ḍāl de.”

Mūsā ne aisā kiyā to lāṭhī sānp ban gaī,
aur Mūsā ḍarkar bhāgā.

Rab ne kahā, “Ab sānp kī dum ko pakaṛ
le.”

Mūsā ne aisā kiyā to sānp phir lāṭhī ban
gayā.

Rab ne kahā, “Yih dekhkar logoñ ko
yaqīn āegā ki Rab jo un ke bāpdādā kā
Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā
Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hai tujh par
zāhir huā hai.”

► *Mūsā ne kyā etarāz pesh kiyā?*

Yih ki Isrāīlī merī bāt nahīn māneṅge.

► *Ḳhudā ne is par kyā kahā?*

Us ne farmāyā ki apnī lāṭhī zamīn par ḍāl de. Tab
wuh sānp ban gaī. Is ke bād us ne farmāyā ki sānp
kī dum ko pakaṛ le. Tab wuh dubārā lāṭhī ban
gayā.

► *Mūsā ko yih kyon karnā hai?*

Tāki Isrāīliyon ko yaqīn āe ki hamāre bāpdādā kā
Ḳhudā zāhir huā hai. Phir Ḳhudā ne farmāyā,



“Ab apnā hāth apne libās meñ ḍāl de.”

Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth nikālā to wuh barf kī mānind safed ho gayā thā. Korh jaisī bīmārī lag gaī thī. Tab Rab ne kahā, “Ab apnā hāth dubārā apne libās meñ ḍāl.”

Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth dubārā nikālā to wuh phir sehatmand thā.

Rab ne kahā, “Agar logoñ ko pahlā mojizā dekhkar yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to shāyad unheñ dūsrā mojizā dekhkar yaqīn āe. Agar unheñ phir bhī yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to Dariyā-e-Nīl se kuchh pānī nikālkar use

khushk zamīn par unḍel de. Yih pānī
zamīn par girte hī khūn ban jāegā.”

- *Agar Isrāīlī na māneñ to Mūsā ko do aur kām
karne haiñ. Wuh kyā?*

Pahle, wuh apnā hāth apne libās meñ ḍāl de
to use koṛh jaisī bīmārī lag jāegī. Use dubārā
ḍālne se wuh phir sehatmand ho jāegā. Dūsre,
wuh dariyā kā pānī zamīn par unḍel de to wuh
khūn ban jāegā. Phir bhī Mūsā mutma’in na huā.
Likhā hai,

Lekin Mūsā ne kahā, “Mere āqā, main
māzarat chāhtā hūn, main achchhī tarah
bāt nahīn kar saktā balki main kabhī bhī
yih liyāqat nahīn rakhtā thā. Is waqt bhī
jab main tujh se bāt kar rahā hūn merī
yahī hālat hai. Main ruk rukkar boltā
hūn.”

Rab ne kahā, “Kis ne insān kā muñh
banāyā? [...] Kyā main jo Rab hūn yih
sab kuchh nahīn kartā? Ab jā! Tere
bolte waqt main khud tere sāth hūngā
aur tujhe wuh kuchh sikhāūngā jo tujhe
kahnā hai.”

- *Ab Mūsā ne kyā etarāz pesh kiya?*

Yih ki wuh achchhī tarah se bolne nahīn pātā.

► *Khudā ne kyā jawāb diyā?*

Main hī tujhe bolne kī liyāqat dūngā. Phir bhī Mūsā ne na mānā. Likhā hai,

Lekin Mūsā ne iltijā kī, “Mere āqā, mehrbānī karke kisī aur ko bhej de.”

Tab Rab Mūsā se sakht khafā huā. Us ne kahā, “Kyā terā Lāwī bhāī Hārūn aise kām ke lie hāzir nahīn hai? Main jāntā hūn ki wuh achchhī tarah bol saktā hai. Dekh, wuh tujh se milne ke lie nikal chukā hai. [...] Hārūn terī jagah qaum se bāt karegā jabki tū merī tarah use wuh kuchh batāegā jo use kahnā hai.”

► *Kyā Khudā khush thā jab Mūsā ne kahā ki kisī aur ko bhej de?*

Nahīn. Wuh khafā huā. Phir bhī us ne narm jawāb diyā. Farmāyā ki terā bhāī Hārūn terī jagah qaum se bāt karegā. Aur aisā hī huā. Mūsā kī Hārūn se mulāqāt huī, aur us ne use sab kuchh sunāyā. Yon Mūsā aur Hārūn ko najāt kī rāh par bulāyā gayā. Ab dūsron ko bulānā thā. Islie chauthā sabaq,



Najāt kī Rāh Qabūl Karo

Ḳhudā kī bulāhaṭ sunkar sab najāt kī rāh qabūl nahīn karte. Kuchh inkār karte haiñ. Likhā hai,

Phir donoñ milkar Misr gae. Wahāñ pahuñchkar unhoñ ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ ko jamā kiyā. Hārūn ne unheñ wuh tamām bāteñ sunāīñ jo Rab ne Mūsā ko batāī thīñ. Us ne mazkūrā mojīze bhī logoñ ke sāmne dikhāe. Phir unheñ yaqīn āyā. Aur jab unhoñ ne sunā ki Rab ko tumhārā ḳhyāl hai aur wuh tumhārī musībat se āgāh hai to unhoñ ne Rab ko sijdā kiyā.

- *Ḳyā buzurg Mūsā kī bātoñ se muta'assir hue?*
Hāñ. Jawāb meñ unhoñ ne Ḳhudā ko sijdā kiyā.
Tab likhā hai,

Phir Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhon ne kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko registān mein jāne de tāki wuh mere lie īd manāen.’” Firaun ne jawāb diyā, “Yih Rab kaun hai? Maiñ kyon us kā hukm mānkar Isrāīliyon ko jāne dūn? Na maiñ Rab ko jāntā hūn, na Isrāīliyon ko jāne dūngā.”

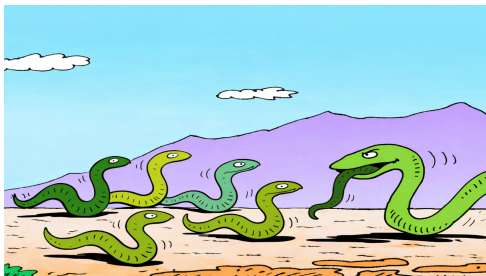
► *Kyā bādshāh mān gayā?*

Nahīn. Us ne ḡhurūr se pūchhā ki yih Rab kaun hai. Āḡhirkār wuh apne āp ko dewatā samajhtā thā. Tab likhā hai,

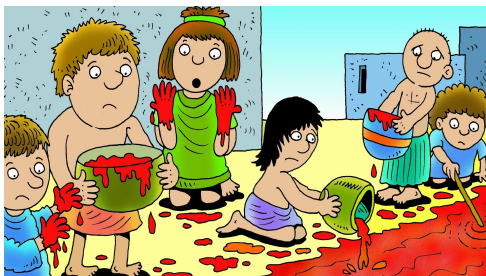
Usī din Firaun ne Misrī nigrānon aur un ke taht ke Isrāīlī nigrānon ko hukm diyā, “Ab se Isrāīliyon ko īntēn banāne ke lie bhūsā mat denā, balki wuh ḡhud jākar bhūsā jamā karen. To bhī wuh utnī hī īntēn banāen jitnī pahle banāte the.”

► *Ab se Isrāīliyon ko kyā karnā thā?*

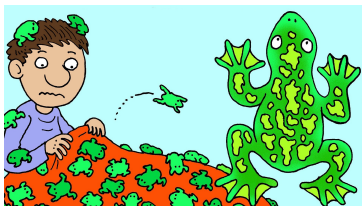
Ab se unheñ īntēn banāne ke lie ḡhud bhūsā ikatṭhā karnā thā. Lekin Ḳhudā pahle se jāntā thā ki bādshāh inkār karegā. Wuh jāntā thā ki Misr ko shikast dene se hī Isrāīlī najāt kī rāh ke lie taiyār ho jāenge.



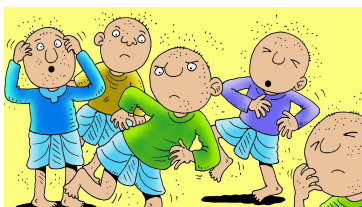
Tab mojizon kā silsilā shurū huā. Mūsā ne bādshāh ke sāmne apnī lāṭhī zamīn par ḍāl dī to wuh sānp ban gaī. Jādūgar bhī yih kām kar pāe, lekin Mūsā ke sānp ne un ke sānpōn ko nigal liyā. Phir bhī bādshāh ne na mānā.



Tab dariyā kā pānī ḵhūn meñ badal gayā.



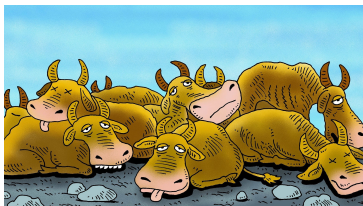
Mulk mendhakoñ se bhar gayā.



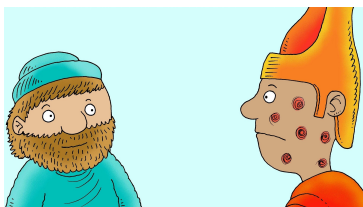
Mulk meñ be-shumār juēñ phail gayēñ.



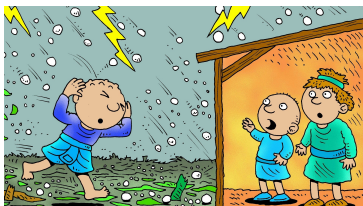
Kāṭne wālī makkhiyoñ ne mulk par hamlā kiyā.



Misrī maweshiyōn meñ bhayānak wabā phail gaī.



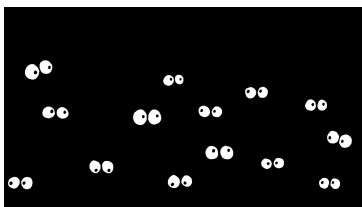
Misriyōñ aur un ke jānwaron par phoṛe-phuñsiyāñ nikal āñ.



Misriyōñ ko oloñ se saḡht nuḡsāñ huā.



Bachī huī hariyālī ṭiḍḍiyon se khatm ho gai.



Tīn din tak gup andherā chhāyā rahā.

► *Yih āfateñ kyon parīñ?*

Islie ki bādshāh ne najāt kī rāh kā inkār kiyā. Har āfat ke paṛne par us ne wādā to kiyā ki main tumheñ jāne dūngā. Lekin hālāt ke ṭhīk hone par us ne inkār kiyā. Phir ākhirī āfat āī. Likhā hai,

Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Āj ādhī rāt ke waqt main Misr mein se guzrūngā. Tab bādshāh ke pahlauṭhe

se lekar chakkī pīsne wālī naukarānī ke pahlauṭhe tak Misriyon kā har pahlauṭhā mar jāegā. Chaupāyon ke pahlauṭhe bhī mar jāenge. Misr kī sarzamīn par aisā ronā-pīṭnā hogā ki na mazī meñ kabhī huā, na mustaqbil meñ kabhī hogā. Lekin Isrāīlī aur un ke jānwar bache raheñge. Kuttā bhī un par nahīn bhaunkegā. Is tarah tum jān loge ki Rab Isrāīliyon kī nisbat Misriyon se farq sulūk kartā hai.”

► *Is āfat meñ kyā hogā?*

Har insān aur jānwar kā pahlauṭhā mar jāegā.

Sirf Isrāīliyon ke pahlauṭhe bach jāenge.

Ham sīkh chuke haiñ ki Ḳhudā ne apnī qaum kī chīkheñ sunīñ. Najāt ekdam na āī, us kā intazār karnā parā. Lekin taiyāriyāñ shurū huīñ. Mūsā ko bachāyā gayā jis ne Misrī shahzāde kī tarbiyat bhī pāī aur gallābān kī bhī. Muqarrarā waqt par Ḳhudā ne use registān meñ bulāyā. Us waqt Mūsā ne Ḳhudā kā pāk kirdār jān liyā. Yih bhī ki apnī kamzoriyon par dhyān mat do, kyonki main tere sāth hūngā. Main tujh se mojize karwāūngā. Jab

Mūsā ne kahā ki main achchhī tarah bāt nahīn kar saktā to Ḳhudā ne use ek madadgār bhī diyā.

Ab Isrāīliyon kī bulāhaṭ huī. Unheñ bhī sīkhnā thā ki Ḳhudā hī hamen najāt degā. Pahle yih itnī yaqīnī bāt nahīn thī. Kyā wuh yih bulāhaṭ qabūl karenge? Kyā wuh mān jāenge ki Ḳhudā Mūsā ke zariye hamen Misr se chhuṛāegā? Islie pāñchwān sabaq,

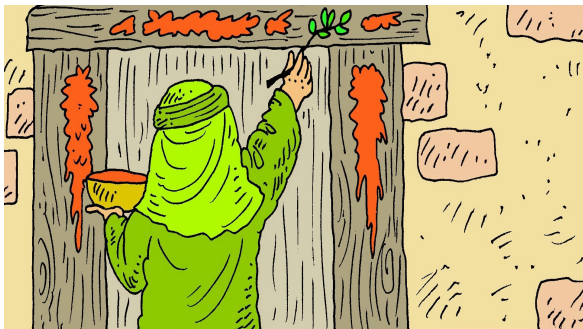
Najāt kī Rāh par Chal Paṛo

Jab Ḳhudā hamen bulātā hai to ise qabūl karnā sirf pahlā qadam hai. Zarūrī hai ki ham āge baṛhkar najāt kī rāh par chal paṛen.

► *Isrāīliyon ko bachne ke lie ek kām karnā thā. Wuh kyā?*

Likhā hai,

Phir Mūsā ne tamām Isrāīlī buzurgoñ ko bulākar un se kahā, “Jāo, apne ḳhāndānoñ ke lie bheṛ yā bakrī ke bachche chunkar unheñ Fasah kī Īd ke lie zabah karo. Zūfe kā guchchhā lekar use ḳhūn se bhare hue bāsan men ḍubo denā. Phir use lekar ḳhūn ko chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāen-bāen ke



bāzuon par lagā denā. Subh tak koī apne ghar se na nikle. Jab Rab Misriyon ko mār dālne ke lie mulk mein se guzregā to wuh chaukhat ke ūpar wāle hisse aur dāen-bāen ke bāzuon par lagā huā khūn dekhkar un gharon ko chhoṛ degā. Wuh halāk karne wāle farishte ko ijāzat nahīn degā ki wuh tumhāre gharon mein jākar tumhen halāk kare.

- *Bachne ke lie Isrāīliyon ko kyā karnā thā?*
Bheṛ yā bakrī kā bachchā zabah karke us kā khūn ghar ke darwāze kī chaukhat par lagānā thā.
- *Halāk karne wālā farishtā jab khūn dekhegā to kyā karegā?*



Wuh aise gharoñ ko chhoṛ degā. Aur aisā hī huā.
Likhā hai,

Ādhī rāt ko Rab ne bādshāh ke pahlauṭhe se lekar jail ke qaidī ke pahlauṭhe tak Misriyoñ ke tamām pahlauṭhoñ ko jān se mār diyā. Chaupāyoñ ke pahlauṭhe bhī mar gae. Us rāt Misr ke har ghar meñ koī na koī mar gayā. Firaun, us ke ohdedār aur Misr ke tamām log jāg uṭhe aur zor zor se rone aur chīkhne lage.

► *Ādhī rāt kyā huā?*

Misriyoñ ke pahlauṭhe mar gae jabki Isrāīliyoñ ke pahlauṭhe bache rahe.



Sadiyon bād ek aur lelā qurbān huā—Īsā Masīh. Us kā khūn bhī halākat se najāt detā hai. Isliē Yūhannā Baptismā Dene Wāle ne pukārā,

Dekho, yih Allāh kā lelā hai jo duniyā kā gunāh uṭhā le jātā hai.

(Injil, Yūhannā 1:29)

Yūhannā ne pahchān liyā ki jis tarah Isrāīlī Misr se nikalte waqt lelā kī qurbānī se bach gae usī tarah Īsā Masīh kī qurbānī abadī maut se bachātī hai. Phir likhā hai,

Abhī rāt thī ki Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulākar kahā, “Ab tum aur bāqī Isrāīlī merī qaum meñ se nikal jāo. Apnī darkhāst ke mutābiq Rab kī ibādat

karo. Jis tarah tum chāhte ho apnī bheṛ-bakriyon ko bhī apne sāth le jāo. Aur mujhe bhī barkat denā.”

- *Kyā bādshāh ab Isrāīliyon ko jāne ke lie taiyār thā?*

Jī hān. Ab us ne unheñ jāne ke lie majbūr kiya. Is par Isrāīlī Misr se nikle.

- *Najāt ke is silsile se ham apne lie kyā sikh sakte haiñ?*

Ḳhudā hamārī suntā hai. Wuh hamārī chīkheñ ansunī nahīn kartā.

Najāt kā intazār karo. Ho saktā hai ki waqt lage. Phir bhī chupke se taiyāriyāñ chal rahī haiñ.

Najāt kī bulāhaṭ suno. Mūsā ne yih bulāhaṭ sun lī. Us waqt us ne sikh liyā ki Ḳhudā sarāsar pāk hai. Jab wuhī hamāre sāth hai tab ham kāmyāb haiñ. Apne āp par bharosā karnā be-fāyda hai.

Najāt kī rāh qabūl karo. Isrāīlī qaum ko bhī yih bulāhaṭ sunanā thā. Unheñ bhī jān lenā thā ki Ḳhudā quddūs aur pāk hai. Ki najāt us waqt hotā hai jab wuh hamāre sāth hotā hai. Lekin yih jānanā kāfī nahīn hai. Najāt kī yih rāh qabūl bhī

karnā hai. Misrī bādshāh inkār karne se halākat kī rāh par ā gayā.

Najāt kī rāh par chal paṛo. Yih rāh qabūl karnā sirf pahlā qadam hai. Zarūrī hai ki ham āge baṛhkar najāt kī rāh par chal paṛen. Maut se bachne ke lie Isrāīliyon ne ek lelā qurbān kiyā. Hamāre lie bhī maut se bachne kā rāstā hai—Īsā Masīh. Usī kā ḡhūn hamen ābadī maut se bachā saktā hai.

Tauret, Ḳhurūj 1–12

Isrāīliyon ko Dabāyā Jātā Hai

Hote hote ek nayā bādshāh taḡhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. Us ne apne logoṅ se kahā, “Isrāīliyon ko dekho. Wuh tādād aur tāqat meṅ ham se baṛh gae haiṅ. Āo, ham hikmat se kām leṅ, warnā wuh mazīd baṛh jāenge. Aisā na ho ki wuh kisī jang ke mauqe par dushman kā sāth dekar ham se laṛen aur mulk ko chhoṛ jāen.”

Chunānche Misriyon ne Isrāīliyon par nigrān muqarrar kie tāki begār meṅ un se kām karwākar unheṅ dabāte raheṅ. Us waqt unhoṅ ne Pitom aur Rāmsīs ke shahr tāmīr kie. In

shahron men Firaun bādshāh ke baṛe baṛe godām the. Lekin jitnā Isrāīliyon ko dabāyā gayā utnā hī wuh tādād men baṛhte aur phailte gae. Āḡhirkār Misrī un se dahshat khāne lage, aur wuh baṛī be-rahmī se un se kām karwāte rahe. Isrāīliyon kā guzārā nihāyat mushkil ho gayā. Unheñ gārā taiyār karke īnṭeñ banānā aur kheton men muḡhtalif qism ke kām karnā paṛe. Is men Misrī un se baṛī be-rahmī se pesh āte rahe.

Dāiyān Allāh kī Rāh par Chaltī Haiñ

Isrāīliyon kī do dāiyān thīñ jin ke nām Sifrā aur Fuā the. Misr ke bādshāh ne un se kahā, “Jab Ibrānī aurateñ tumheñ madad ke lie bulāeñ to ḡhabrdār raho. Agar laṛkā paidā ho to use jān se mār do, agar laṛkī ho to use jītā chhoṛ do.” Lekin dāiyān Allāh kā ḡhauf māntī thīñ. Unhon ne Misr ke bādshāh kā hukm na mānā balki laṛkon ko bhī jīne diyā. [...]

Āḡhirkār bādshāh ne apne tamām hamwatanon se bāt kī, “Jab bhī Ibrāniyon ke laṛke paidā hon

to unheñ Dariyā-e-Nīl meñ pheñk denā. Sirf laṛkiyoñ ko zindā rahne do.”

Mūsā kī Paidāish aur Bachāw

Un dinoñ meñ Lāwī ke ek ādmī ne apne hī qabīle kī ek aurat se shādī kī. Aurat hāmīlā huī aur bachchā paidā huā. Māñ ne dekhā ki laṛkā ḡhūbsūrat hai, islie us ne use tīn māh tak chhupāe rakhā. Jab wuh use aur zyādā na chhupā sakī to us ne ābī narsal se ṭokrī banākar us par tārkol chaṛhāyā. Phir us ne bachche ko ṭokrī meñ rakhkar ṭokrī ko Dariyā-e-Nīl ke kināre par uge hue sarkandōñ meñ rakh diyā. Bachche kī bahn kuchh fāsle par khaṛī dekhtī rahī ki us kā kyā banegā.

Us waqt Firaun kī beṭī nahāne ke lie dariyā par āī. Us kī naukarāniyāñ dariyā ke kināre ṭahalne lagīñ. Tab us ne sarkandōñ meñ ṭokrī dekhī aur apnī laundī ko use lāne bhejā. Use kholā to chhoṭā laṛkā dikhāī diyā jo ro rahā thā. Firaun kī beṭī ko us par tars āyā. Us ne kahā, “Yih koī Ibrānī bachchā hai.”

Ab bachche kī bahn Firaun kī beṭī ke pās gaī aur pūchhā, “Kyā main bachche ko dūdh pilāne ke lie koī Ibrānī aurat ḍhūṇḍ lāūn?”

Firaun kī beṭī ne kahā, “Hān, jāo.”

Larḱī chalī gaī aur bachche kī sagī mān ko lekar wāpas āī. Firaun kī beṭī ne mān se kahā, “Bachche ko le jāo aur use mere lie dūdh pilāyā karo. Main tumheñ is kā muāwazā dūngī.” Chunānche bachche kī mān ne use dūdh pilāne ke lie le liyā.

Jab bachchā baṛā huā to us kī mān use Firaun kī beṭī ke pās le gaī, aur wuh us kā beṭā ban gayā. Firaun kī beṭī ne us kā nām Mūsā yānī ‘Nikālā Gayā’ rakhkar kahā, “Main use pānī se nikāl lāī hūn.”

Mūsā Farār Hotā Hai

Jab Mūsā jawān huā to ek din wuh ghar se nikalkar apne logon ke pās gayā jo jabrī kām meñ masrūf the. Mūsā ne dekhā ki ek Misrī mere ek Ibrānī bhāī ko mār rahā hai. Mūsā ne chāron taraf nazar daurāī. Jab mālūm huā ki koī nahīn dekh rahā to us ne Misrī ko jān se mār

diyā aur use ret mein chhupā diyā. [...] Bādshāh ko bhī patā lagā to us ne Mūsā ko marwāne kī koshish kī. Lekin Mūsā Midiyān ke mulk ko bhāg gayā.

Jaltī Huī Jhārī

Ek din Mūsā rewar ko registān kī parlī jānib le gayā aur chalte chalte Allāh ke pahār Horib yānī Sīnā tak pahunch gayā. Wahān Rab kā farishtā āg ke shole mein us par zāhir huā. Yih sholā ek jhārī mein bharak rahā thā. Mūsā ne dekhā ki jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīn ho rahī. Mūsā ne sochā, “Yih to ajīb bāt hai. Kyā wajah hai ki jaltī huī jhārī bhasm nahīn ho rahī? Main zarā wahān jākar yih hairatangez maṅzar dekhūn.”

Jab Rab ne dekhā ki Mūsā jhārī ko dekhne ā rahā hai to us ne use jhārī mein se pukārā, “Mūsā, Mūsā!”

Mūsā ne kahā, “Jī, main hāzir hūn.”

Rab ne kahā, “Is se zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. Main tere bāp kā Ḳhudā, Ibrāhīm

kā Ḳhudā, Is'hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn.” Yih sunkar Mūsā ne apnā muñh ḍhāñk liyā, kyoñki wuh Allāh ko dekhne se ḍarā.

Rab ne kahā, “Maiñne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur ḡhulāmī meñ un kī chīḡheñ sunī haiñ, aur maiñ un ke dukhoñ ko ḡhūb jāntā hūn. [...] Chunāñche ab jā. Maiñ tujhe Firaun ke pās bhejtā hūn, kyoñki tujhe merī qaum Isrāīl ko Misr se nikālkar lānā hai.”

Lekin Mūsā ne Allāh se kahā, “Maiñ kaun hūn ki Firaun ke pās jākar Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāūñ?”

Allāh ne kahā, “Maiñ to tere sāth hūñgā. Aur is kā sabūt ki maiñ tujhe bhej rahā hūñ yih hogā ki logoñ ke Misr se nikalne ke bād tum yahāñ ākar is pahār par merī ibādat karoge.”

Isrāīliyoñ ko Yaqīn Dilāne ke Nishān

Mūsā ne etarāz kiyā, “Lekin Isrāīlī na merī bāt kā yaqīn karenge, na merī suneñge. Wuh to kahunge, ‘Rab tum par zāhir nahīñ huā.’”

Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Tūne hāth meñ kyā pakaṛā huā hai?”

Mūsā ne kahā, “Lāṭhī.”

Rab ne kahā, “Use zamīn par ḍāl de.”

Mūsā ne aisā kiyā to lāṭhī sānp ban gaī, aur Mūsā ḍarkar bhāgā.

Rab ne kahā, “Ab sānp kī dum ko pakar le.”

Mūsā ne aisā kiyā to sānp phir lāṭhī ban gayā.

Rab ne kahā, “Yih dekhkar logoñ ko yaqīn āegā ki Rab jo un ke bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hai tujh par zāhir huā hai. Ab apnā hāth apne libās meñ ḍāl de.”

Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth nikālā to wuh barf kī mānind safed ho gayā thā. Korh jaisī bīmārī lag gaī thī.

Tab Rab ne kahā, “Ab apnā hāth dubārā apne libās meñ ḍāl.”

Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth dubārā nikālā to wuh phir sehatmand thā.

Rab ne kahā, “Agar logoñ ko pahlā mojizā dekhkar yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to shāyad unheñ dūsra mojizā dekhkar yaqīn āe. Agar unheñ phir bhī yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to Dariyā-e-Nīl se kuchh pānī nikālkar

use ਖ਼ushk zamīn par unḍel de. Yih pānī zamīn par girte hī ਖ਼hūn ban jāegā.”

Bolte Waqt ਖ਼hudā kī Madad

Lekin Mūsā ne kahā, “Mere āqā, main māzarat chāhtā hūn, main achchhī tarah bāt nahīn kar saktā balki main kabhī bhī yih liyāqat nahīn rakhtā thā. Is waqt bhī jab main tujh se bāt kar rahā hūn merī yahī hālat hai. Main ruk rukkar boltā hūn.”

Rab ne kahā, “Kis ne insān kā muñh banāyā? [...] Kyā main jo Rab hūn yih sab kuchh nahīn kartā? Ab jā! Tere bolte waqt main ਖ਼hud tere sāth hūngā aur tujhe wuh kuchh sikhāūngā jo tujhe kahnā hai.”

Hārūn kī Madad

Lekin Mūsā ne iltijā kī, “Mere āqā, mehrbānī karke kisī aur ko bhej de.”

Tab Rab Mūsā se saḵht ਖ਼hafā huā. Us ne kahā, “Kyā terā Lāwī bhāī Hārūn aise kām ke lie hāzir nahīn hai? Main jāntā hūn ki wuh achchhī tarah bol saktā hai. Dekh, wuh tujh se milne ke lie nikal chukā hai. [...] Hārūn terī jagah qaum se

bāt karegā jabki tū merī tarah use wuh kuchh batāegā jo use kahnā hai.” [...]

Mūsā Misr ko Lauṭ Jātā Hai

Rab ne Hārūn se bhī bāt kī, “Registān mein Mūsā se milne jā.” Hārūn chal paṛā aur Allāh ke pahār ke pās Mūsā se milā. Us ne use bosā diyā. Mūsā ne Hārūn ko sab kuchh sunā diyā jo Rab ne use kahne ke lie bhejā thā. Us ne use un mojizon ke bāre mein bhī batāyā jo use dikhāne the.

Phir donoṁ milkar Misr gae. Wahān pahuṁchkar unhoṁ ne Isrāīl ke tamām buzurgoṁ ko jamā kiyā. Hārūn ne unheṁ wuh tamām bāteṁ sunāīṁ jo Rab ne Mūsā ko batāī thīṁ. Us ne mazkūrā mojize bhī logoṁ ke sāmne dikhāe. Phir unheṁ yaqīn āyā. Aur jab unhoṁ ne sunā ki Rab ko tumhārā khyāl hai aur wuh tumhārī musībat se āgāh hai to unhoṁ ne Rab ko sijdā kiyā.

Mūsā aur Hārūn Firaun ke Darbār Mein

Phir Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoṁ ne kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī

qaum ko registān meñ jāne de tāki wuh mere lie id manāen.”

Firaun ne jawāb diyā, “Yih Rab kaun hai? Main kyon us kā hukm mānkar Isrāiliyon ko jāne dūn? Na main Rab ko jāntā hūn, na Isrāiliyon ko jāne dūngā.” [...]

Jawāb meñ Firaun kā Saḡht Dabāw

Usī din Firaun ne Misrī nigrānoñ aur un ke taht ke Isrāilī nigrānoñ ko hukm diyā, “Ab se Isrāiliyon ko inṭen banāne ke lie bhūsā mat denā, balki wuh ḡhud jākar bhūsā jamā karen. To bhī wuh utnī hī inṭen banāen jitnī pahle banāte the.” [...]

Mūsā kī Lāṭhī Sānp Ban Jātī Hai

[Tab] Hārūn ne apnī lāṭhī Firaun aur us ke ohdedāroñ ke sāmne ḡāl dī to wuh sānp ban gaī. Yih dekhkar Firaun ne apne ālimoñ aur jādūgaroñ ko bulāyā. Jādūgaroñ ne bhī apne jādū se aisā hī kiya. Har ek ne apnī lāṭhī zamīn par phenkī to wuh sānp ban gaī. Lekin Hārūn kī lāṭhī ne un kī lāṭhiyon ko nigal liyā.

Tāham Firaun is se muta’assir na huā. Us ne Mūsā aur Hārūn kī bāt sunane se inkār kiyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā. [...]

Pānī Ḳhūn meñ Badal Jātā Hai

[Tab] Mūsā aur Hārūn ne Firaun aur us ke ohdedāron ke sāmne apnī lāṭhī uṭhākar Dariyā-e-Nīl ke pānī par mārī. Is par dariyā kā sārā pānī ḳhūn meñ badal gayā. Dariyā kī machhliyañ mar gaīñ, aur us se itnī badbū uṭhne lagī ki Misrī us kā pānī na pī sake. Misr meñ chāron taraf ḳhūn hī ḳhūn thā. Lekin jādūgaron ne bhī apne jādū ke zariye aisā hī kiyā. Islie Firaun aṛ gayā aur Mūsā aur Hārūn kī bāt na mānī. [...]

Mendhak

Pānī ke badal jāne ke bād sāt dīn guzar gae. [...Tab] Hārūn ne Mulk-e-Misr ke pānī ke ūpar apnī lāṭhī uṭhāī to mendhakoñ ke ḡhol pānī se nikalkar pūre mulk par chhā gae. Lekin jādūgaron ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. Wuh bhī dariyā se mendhak nikāl lāe.

Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulākar kahā, “Rab se duā karo ki wuh mujh se aur merī

qaum se menḍhakoñ ko dūr kare. Phir main tumhārī qaum ko jāne dūngā tāki wuh Rab ko qurbāniyāñ pesh karen.” [...]

Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās se chale gae, aur Mūsā ne Rab se minnat kī ki wuh menḍhakoñ ke wuh ḡhol dūr kare jo us ne Firaun ke ḡhilāf bheje the. Rab ne us kī duā sunī. Gharon, sahon aur khetoñ meñ menḍhak mar gae. Lekin jab Firaun ne dekhā ki maslā hal ho gayā hai to wuh phir akaṛ gayā aur un kī na sunī. [...]

Jueñ

[Tab] Hārūn ne apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko mārā to pūre mulk kī gard juoñ meñ badal gaī. Un ke ḡhol jānwaroñ aur ādmiyoñ par chhā gae. Jādūgaroñ ne bhī apne jādū se aisā karne kī koshish kī, lekin wuh gard se jueñ na banā sake. Jueñ ādmiyoñ aur jānwaroñ par chhā gaīñ. Jādūgaroñ ne Firaun se kahā, “Allāh kī qudrat ne yih kiyā hai.” Lekin Firaun ne un kī na sunī. Yoñ Rab kī bāt durust niklī.

Kāṭne Wālī Makkhiyān

Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Jab Firaun subh-sawere dariyā par jāe to tū us ke rāste meñ kharā ho jānā. Use kahnā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. Warnā main tere aur tere ohdedāron ke pās, terī qaum ke pās aur tere gharon meñ kāṭne wālī makkhiyān bhej dūngā. Misriyon ke ghar makkhiyon se bhar jāenge balki jis zamīn par wuh khare haiñ wuh bhī makkhiyon se ḍhānkī jāegī. Lekin us waqt main apnī qaum ke sāth jo Jushn meñ rahtī hai farq sulūk karūngā. Wahān ek bhī kāṭne wālī makkhī nahīn hogī. Is tarah tujhe patā lagegā ki is mulk meñ main hī Rab hūñ. Main apnī qaum aur terī qaum meñ imtiyāz karūngā. Kal hī merī qudrat kā izhār hogā.”

Rab ne aisā hī kiyā. Kāṭne wālī makkhiyon ke ḡhol Firaun ke mahl, us ke ohdedāron ke gharon aur pūre Misr meñ phail gae. Mulk kā satyānās ho gayā. [...]

[Tab Firaun bolā,] “Ṭhīk hai, main tumheñ jāne dūngā tāki tum registān meñ Rab apne Ḳhudā

ko qurbāniyān pesh karo. Lekin tumheñ zyādā dūr nahīn jānā hai. Aur mere lie bhī duā karnā.”
[...]

Phir Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā aur Rab se duā kī. Rab ne Mūsā kī duā sunī. Kāṭne wālī makkhiyān Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho gaīn. Ek bhī makkhī na rahī. Lekin Firaun phir akar gayā. Us ne Isrāīliyon ko jāne na diyā.

Maweshiyon mein Wabā

Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jākar use batā ki Rab Ibrāniyon kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ.’ Agar āp inkār karen aur unheñ rokte raheñ to Rab apnī qudrat kā izhār karke āp ke maweshiyon mein bhayānak wabā phailā degā jo āp ke ghoron, gadhon, ūnton, gāy-bailon, bher-bakriyon aur mendhon mein phail jāegī. Lekin Rab Isrāīl aur Misr ke maweshiyon mein imtiyāz karegā. Isrāīliyon kā ek bhī jānwar nahīn maregā. Rab ne faislā kar liyā hai ki wuh kal hī aisā karegā.”

Agle din Rab ne aisā hī kiya. Misr ke tamām maweshī mar gae, lekin Isrāīliyon kā ek bhī jānwar na marā. Firaun ne kuchh logon ko un ke pās bhej diya to patā chalā ki ek bhī jānwar nahīn marā. Tāham Firaun aṛā rahā. Us ne Isrāīliyon ko jāne na diya.

Phoṛe-Phuṁsiyān

Phir Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Apnī muṭṭhiyān kisī bhaṭṭī kī rākh se bharkar Firaun ke pās jāo. Phir Mūsā Firaun ke sāmne yih rākh hawā meṁ uṛā de. Yih rākh bārīk dhūl kā bādal ban jāegī jo pūre mulk par chhā jāegā. Us ke asar se logon aur jānwaron ke jismon par phoṛe-phuṁsiyān phūṭ nikleṅge.”

Mūsā aur Hārūn ne aisā hī kiya. Wuh kisī bhaṭṭī se rākh lekar Firaun ke sāmne khare ho gae. Mūsā ne rākh ko hawā meṁ uṛā diya to insānon aur jānwaron ke jismon par phoṛe-phuṁsiyān nikal āe. Is martabā jādūgar Mūsā ke sāmne khare bhī na ho sake kyonki un ke jismon par bhī phoṛe nikal āe the. Tamām Misriyon kā yahī hāl thā. Lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā,

islie us ne Mūsā aur Hārūn kī na sunī. Yoñ waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā.

Ole

Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf barhā de. Phir Misr ke tamām insānoñ, jānwaroñ aur khetoñ ke paudhoñ par ole paṛenge.”

Mūsā ne apnī lāṭhī āsmān kī taraf uṭhāī to Rab ne ek zabardast tūfān bhej diyā. Ole paṛe, bijlī girī aur bādāl garajte rahe. [...] Wuh sirf Jushn ke ilāqe meñ na paṛe jahāñ Isrāīlī ābād the.

Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulāyā. Us ne kahā, “Is martabā mainne gunāh kiyā hai. Rab haq par hai. Mujh se aur merī qaum se ḡhalatī huī hai. Ole aur Allāh kī garajtī āwāzeñ had se zyādā haiñ. Rab se duā karo tāki ole ruk jāeñ. Ab main tumheñ jāne dūngā. Ab se tumheñ yahāñ rahnā nahīñ paṛegā.”

Mūsā Firaun ko chhoṛkar shahr se niklā. Us ne Rab kī taraf apne hāth uṭhāe to garaj, ole aur bārish kā tūfān ruk gayā. Jab Firaun ne dekhā ki tūfān khatm ho gayā hai to wuh aur us ke

ohdedār dubārā gunāh karke akaṛ gae. Firaun aṛā rahā aur Isrāīliyon ko jāne na diyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā se kahā thā. [...]

Ṭiḍḍiyān

Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Misr par apnā hāth uṭhā tāki ṭiḍḍiyān ākar Misr kī sarzamīn par phail jāen. Jo kuchh bhī kheton mein olon se bach gayā hai use wuh khā jāengī.”

Mūsā ne apnī lāṭhī Misr par uṭhāi to Rab ne mashriq se āndhī chalāi jo sārā din aur sārī rāt chaltī rahī aur aglī subh tak Misr mein ṭiḍḍiyān pahuñchāin. Be-shumār ṭiḍḍiyān pūre mulk par hamlā karke har jagah baiṭh gaīn. Is se pahle yā bād mein kabhī bhī ṭiḍḍiyon kā itnā saḡht hamlā na huā thā. Unhon ne zamīn ko yon ḍhānk liyā ki wuh kālī nazar āne lagī. Jo kuchh bhī olon se bach gayā thā chāhe kheton ke paudhe yā daraḡhton ke phal the unhon ne khā liyā. Misr mein ek bhī daraḡht yā paudhā na rahā jis ke patte bach gae hon.

Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko jaldī se bulwāyā. Us ne kahā, “Mainne tumhāre Ḳhudā

kā aur tumhārā gunāh kiyā hai. Ab ek aur martabā merā gunāh māf karo aur Rab apne ẖhudā se duā karo tāki maut kī yih hālat mujh se dūr ho jāe.”

Mūsā ne mahl se nikalkar Rab se duā kī. Jawāb mein Rab ne hawā kā ruḡḡh badal diyā. Us ne maḡhrib se tez āndhī chalāī jis ne ṭiḍḍiyon ko uṛākar Bahr-e-Qulzum mein ḍāl diyā. Misr mein ek bhī ṭiḍḍī na rahī. Lekin Rab ne hone diyā ki Firaun phir aṛ gayā. Us ne Isrāīliyon ko jāne na diyā.

Andherā

[Tab] Mūsā ne apnā hāth āsmān kī taraf uṭhāyā to tīn din tak Misr par gahrā andherā chhāyā rahā. Tīn din tak log na ek dūsre ko dekh sake, na kahīn jā sake. Lekin jahān Isrāīlī rahte the wahān raushnī thī.

Lekin Rab kī marzī ke mutābiq Firaun aṛ gayā. Us ne unheñ jāne na diyā. Us ne Mūsā se kahā, “Dafā ho jā. ẖhabrdār! Phir kabhī apnī shakl na dikhānā, warnā tujhe maut ke hawāle kar diyā jāegā.”

Mūsā ne kahā, “Ṭhīk hai, āp kī marzī. Main phir kabhī āp ke sāmne nahīn āūngā.”

Ākhirī Sazā kā Elān

Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Ab main Firaun aur Misr par ākhirī āfat lāne ko hūn. Is ke bād wuh tumheñ jāne degā balki tumheñ zabardastī nikāl degā. Isrāīliyon ko batā denā ki har mard apne paṛosī aur har aurat apnī paṛosan se sone-chāndī kī chīzeñ māng le.” (Rab ne Misriyon ke dil Isrāīliyon kī taraf māyl kar die the. Wuh Firaun ke ohdedāron samet kḥāskar Mūsā kī baṛī izzat karte the).

Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Āj ādhī rāt ke waqt main Misr meñ se guzrūngā. Tab bādshāh ke pahlauṭhe se lekar chakkī pīsne wālī naukarānī ke pahlauṭhe tak Misriyon kā har pahlauṭhā mar jāegā. Chaupāyon ke pahlauṭhe bhī mar jāenge. Misr kī sarzamīn par aisā ronā-pīṭnā hogā ki na māzī meñ kabhī huā, na mustaqbil meñ kabhī hogā. Lekin Isrāīlī aur un ke jānwar bache raheñge. Kuttā bhī un par nahīn bhaunkegā. Is tarah tum jān loge ki Rab

Isrāīliyon kī nisbat Misriyon se farq sulūk kartā hai.” [...]]

Pahlaūthon kī Halākat

Phir Mūsā ne tamām Isrāīlī buzurgoṅ ko bulākar un se kahā, “Jāo, apne ḵhāndānoṅ ke lie bheṛ yā bakrī ke bachche chunkar unheṅ Fasah kī Īd ke lie zabah karo. Zūfe kā guchchhā lekar use ḵhūn se bhare hue bāsan meṅ ḍubo denā. Phir use lekar ḵhūn ko chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ-bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā denā. Subh tak koī apne ghar se na nikle. Jab Rab Misriyon ko mār ḍālne ke lie mulk meṅ se guzregā to wuh chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ-bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā huā ḵhūn dekhkar un gharoṅ ko chhoṛ degā. Wuh halāk karne wāle farishte ko ijāzat nahīn degā ki wuh tumhāre gharoṅ meṅ jākar tumheṅ halāk kare.” [...]]

Ādhī rāt ko Rab ne bādshāh ke pahlaūthe se lekar jail ke qaidī ke pahlaūthe tak Misriyon ke tamām pahlaūthon ko jān se mār diyā. Chaupāyoṅ ke pahlaūthe bhī mar gae. Us rāt

Misr ke har ghar meñ koī na koī mar gayā. Firaun, us ke ohdedār aur Misr ke tamām log jāg uṭhe aur zor zor se rone aur chīkhne lage.

Isrāīliyon kī Hijrat

Abhī rāt thī ki Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulākar kahā, “Ab tum aur bāqī Isrāīlī merī qaum meñ se nikal jāo. Apnī darḡhāst ke mutābiq Rab kī ibādat karo. Jis tarah tum chāhte ho apnī bheṛ-bakriyon ko bhī apne sāth le jāo. Aur mujhe bhī barkat denā.” Bāqī Misriyon ne bhī Isrāīliyon par zor dekar kahā, “Jaldī jaldī mulk se nikal jāo, warnā ham sab mar jāenge.” [...]

Isrāīlī 430 sāl tak Misr meñ rahe the. 430 sāl ke ain bād, usī din Rab ke yih tamām ḡhāndān Misr se nikle.